

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

ZADVOR

Poslovili smo se od Gabrijela Gašperšiča

Konec prejšnjega meseca smo se v Zadvoru poslovili od predvojnega revolucionarja in komuniste ter soustanovitelja Svobode Zadvor, Gabrijela Gašperšiča.

Dan pred pogrebom je bila v zadruženem domu v Zadvoru žalna seja, posvečena njegovemu spominu. O delu in življenju pokojnega Gašperšiča je spregovoril njegov sodelavec in družbenopolitični delavec Stane Keber.

Poleg pokojnikovih oziroma rodniških in številnih krajanov so se žalne seje udeležili tudi Ivan Maček-Matija, sekretar OK ZKS občine Moste-Polje Dino Kodarin, predsednik občinske konference SZDL Aleš Kardelj in drugi. Ob grobu se je od tovariša Gašperšiča poslovil predsednik občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje Marjan Moškrč (na sliki zgoraj).

Cestna razsvetljava v Zadvoru

Eden bolečih problemov v naši KS je tudi cestna razsvetljava. Krajanje so upravičeno že več let negodovali nad tem, da so bile njihove ceste ponoči slabo osvetljene, oziroma je bila le redka izjema na križišču pri Glastovcu ali še kje. Posebno so negodovali

nad tem, da so te vasi še pred vojno imele dobro cestno razsvetljavo, to je v času, ko ceste še daleč niso bile tako obremenjene kot danes.

Po večletnem negiranjju in prošnjah so se stvari le premaknile z mrtve točke in delavci so le pričeli postavljati cestno razsvetljavo na celotni dolžini ceste od Podlipoglavja do Dobrunj, Litijsko cesto skozi Zadvor, ki je glede tega najbolj kritičen, bo še letos osvetljena, toda le provizorično na križišču pri Glastovcu, ker pripravlja TOZD Javna razsvetljava po naročilu občinske Komunalne skupnosti moderno

Nova cestna razsvetljava ob Cesti II. grupe odredov

Seja komisije za varstvo spomenikov

Konec septembra je predsednik skupščine KS Zadvor Albert Šiblj sklical sejo komisije za varstvo spomenikov v naši KS. Govor je bil o izbiri skrbnikov nad spomeniškim obelježjem v KS in o spomeniškem kompleksu Urh. Seje sta se udeležila tudi predsednica občinske komisije za varstvo spomenikov Fani Tomičević in predsednik sanacijskega odbora za spominski kompleks Urh, Slavko Rode.

Glede obelježij v spomin na NOB so se odločili predlagati takole:

1. za spomenik v podnožju Urha z vklesanimi imeni padlih, umrlih v taboriščih in žrtev fašističnega nasilja iz Dobrunj naj bi skrbelo Komunalno podjetje Ljubljana — TOZD delavnice komunalnih vozil z Litijske ceste;
2. za spominsko ploščo na križišču Ceste 13. julija in Litijske ceste — na Kržinovih hiši — na kateri so vklesana imena žrtev NOV iz Zadvoja, naj prevzame skrb trgovina Mercator iz Zadvoja;
3. skrb za spominsko ploščo v Sostrem — na Aličevi hiši, Sostrska c. 25, na kateri so vklesana imena žrtev NOV iz Sostrega, naj prevzamejo Cvetličarne iz Sostrega;
4. za spominsko obelježje štirim talcem v Dimnikovem hribu ob Sostrski cesti naj prevzame skrb trgovina Mercator na Cesti II. grupe odredov 63;
5. za spomenik partizanski Molniški četi na Cesti 13. julija prevzamejo skrb Komunalno podjetje Ljubljana — TOZD Peskokopi iz Sadije vasi, OŠ Toneta Trtnika-Tomaža iz Sostrega in Turistično društvo Zadvor;
6. za ploščo padlim sostrskim gasilcem na gasilskem domu v Sostrem bodo še naprej skrbeli prostovoljni gasilci iz Sostrega;
7. na procelju zadruženega doma sta plošči, posvečeni narodnim herojem Tonetu Trtniku-Tomažu in Jožetu Moškrču-Cirilju; skrb zanju bodo prevzeli KS Zadvor, upravni odbor zadruženega doma Zadvor in kmetijska zadruga Dobrunje;
8. za doprsne kipe domačim herojem v OŠ Toneta Trtnika-Tomaža bo kot doslej skrbela OŠ.

Tak je torej predlog. Skrbniki naj bi ga preučili, povzeli, podpisali samoupravni sporazum in nato skrbeli za zaupanja jim obelježja. Naloga komisije za varstvo

spomenikov pri KS ostane enaka kot prej, le da bo vodila skrb za urejenost obelježij; vse drugo je stvar dogovarjanja.

O spominskem kompleksu Urh je poročala tovarišica Tomičevića in omenila težave pri sanaciji. Pri novem rezervuarju za pitno vodo bo najbrž treba zamenjati črpalko. Tudi glede upravnika se je zataknilo; Muzej ljudske revolucije ni mogel zagotoviti potrebnih finančnih sredstev in še vedno ostaja nerešeno strokovno vodenje udeležencev po spominskem kompleksu. Skrbniška služba je urejena, ni pa urejen njen status — pravice in dolžnosti skrbnikov. Zataknilo se je pri nadaljnji sanaciji objektov, ker se prejšnji

skrbnik še ni odselil. Sanacija cerkve naj bi bila že opravljena, a pri delih v notranjosti cerkve so odkrili ostanke fresk, ki jih bo treba registrirati. Če bi jih restavrirali, bi to vzelo veliko časa — to pa ni namen sanacije, kajti cerkev kot muzej naj služi temu, za kar je namenjena.

KS Zadvor bo morala prevzeti v bodoče še večjo skrb za ta spominski kompleks, kajti ne samo da spada v njeno območje, tudi žrtev na Urhu je bilo največ iz tega kraja. Brošura o Urhu je sicer dobra, kar se tiče kratkega pregleda zgodovine Urha, ni pa dovolj strnjena za to, da bi služila kot vodnik po Urhu. Tudi izbira značnik in razglednic je nekoliko preskromna.

Treba bo še veliko naporov, da bodo na Urhu razmere dokončno urejene in da bo Urh pravilno reprezentiral poglavje iz zgodovine naše slavne NOB.

ALOJZ KASTELIC

Spomin na Ravensbrück

Dne 22. oktobra 1979 so se v Ljubljani zbrale predstavnice mednarodnega komiteja ravnstbrškega združenja bivših zapornic. Potem ko so v okviru svojega delovnega programa po ljubljanskem magistratu izvolile novo predsednico Rose Guerina in po številnih pozornostih, ki so jih bile deležne širom po Ljubljani, so prišle tudi na Urh. Zbralo se je osmeindvajset predstavnic iz trinajstih evropskih držav in šest zastopnic iz naše dežele.

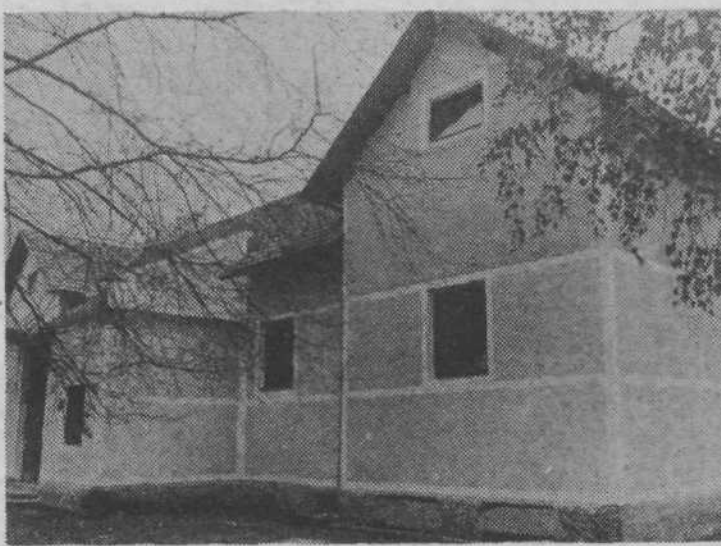
Pri spomeniku na Urhu so jih pričakale tudi nekdanje jetnice ravnstbrškega koncentracijskega taborišča iz naše občine, prisotnih pa je bilo tudi več drugih članov in članic ZB iz KS Zadvor. Skupina pionirk in pionirjev iz OŠ Toneta Trtnika-Tomaža je dragim gostjem podarila rdeče nageljne.

Pri spomeniku na Urhu je spregovoril predsednik mestnega odbora ZB NOV Ljubljana Rado Pehaček. Orisal je predvsem vlogo Ljubljane — mesta heroja med NOB in velikanski prispevek naših žena za zmago revolucije. Posebej je poudaril krvavi

prispevek žena, ki so bile pobite na Urhu in tam danes počivajo. Predsednik mestnega odbora ZB NOV Ljubljana Vladimir Šenk pa je gostjem orisal prispevek narodov Jugoslavije med NOB za zmago držav in narodov protihitlerjevske koalicije. Ko jim je v tujih jezikih tolmačil, da so narodi Jugoslavije med NOB žrtvovali milijon sedemsto žrtev, so osupnile; tudi zavoljo teh žrtev gre našim narodom veliko spoštovanje v prispevku za uničenje nacifašizma. Bivše jetnice so si nato ogledale mučnilnico, zloglasno lipo in fotografsko zbirko.

ALOJZ KASTELIC

POLJE

Prenovljen dom TVD Partizan

Hiša v Polju št. 355, o kateri smo pisali že v junjski številki Naše skupnosti, je prav v teh dneh dobila drugačno, lepšo podobo. Skupščina in svet krajevne skupnosti Polje sta namreč zbrala 350.000 dinarjev, 320.000 pa je prispevala občinska TKS, tako da so lahko na novo prekrili streho, zamenjali okna in vrata ter uredili fasado. Prihodnje leto jih čakajo predvsem notranja opravila, nabava opreme in ureditev okolice. Vendar za predvidena dela še nimajo zbranega denarja. Zato so pripravili samoupravni sporazum o namen-

skem združevanju sredstev za obnovo doma. Menijo, da bodo tri milijone dinarjev, kolikor še rabijo za dokončno ureditev poslopja, prispevale temeljne organizacije združenega dela z območja krajevne skupnosti, občinska TKS, krajanje in skupščina dela z območja krajevne skupnosti. Akcijo med krajanje naj bi izvedli terenski odbori SZDL. Upajo, da krajanje ne bodo odklonili sodelovanja, saj je potreba po športnih in kulturnih prostorih v tem delu občine vse večja.

Besedilo in slika: D. J.

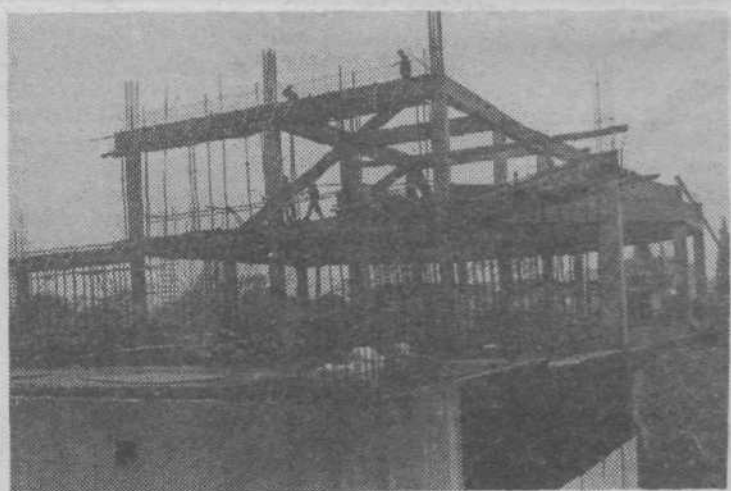
In vendar se giblje

Ob Zadobrovske cesti v Polju gradi SGP Grosuplje, ki je obenem tudi investitor, stavbo, v kateri bodo imeli svoje prostore Ljubljanska banka, podjetje za ptt promet in milica. V tem poslopju je Ljubljanski banki namenjeno okoli 249 kvadratnih metrov čiste površine, pošti 1290 in postaji milice 805. Seveda so tudi še skupni prostori, kot zaklonišče in kotlarna, ki merijo približno 161 kvadratnih metrov. Po predračunu naj bi gradnja stala 46 milijonov dinarjev, vendar predvidevajo, da bo ob koncu zidave ta vsota zaradi podražitve višja za 18 do 20 odstotkov.

V navedeni ceni niso upoštevani nakup opreme, ureditev okolice, komunalni prispevek in razni kabelski priključki. Stavba bo zgrajena v

treh etažah, dogradili pa jo bodo do jeseni leta 1980.

Besedilo in slika: D. J.

ZALOG

Prijetno in nepozabno

srečanje železničarjev iz Zaloga z njihovimi upokojenci

Z velikim zadovoljstvom smo prejeli vabilo vodstva železniške sekcije iz Zaloga, ki je povabila vse živeče železniške upokojence iz Zaloga na tovariško srečanje ter ogled preurejene ranžirne postaje; med njimi je bilo tudi nekaj preživelih borcev.

Spominjali smo se, kako težko smo živeli med tiri in vagoni, kjer smo pustili veliko svojih moči, da smo lahko preživljali svoje družine. Med nami so bili najstarejši Rudolf Krnec, nadzornik premika od L. 1915, kretnika Štefan Levčnik in Janez Prošek, in drugi. Takratna ranžirna postaja je bila opremljena samo s tremi petrolejskimi lučmi na drogu, imeli smo ročne svetilke na petrolej in en sam telefon; na drči je bilo premikanje kretnic možno le na roko; v tako imenovani »Larfi« so ranžirali vagon s strojem na ročne signale, v megli, pozimi v snegu, z zametenimi kretnicami in tako naprej. Premikali smo bili pri takem delu v stalni življenjski nevarnosti.

Ko smo ogledovali sedanjo preurejeno ranžirno postajo, smo z začudenjem opazovali

ranžiranje vlakov. Vse je mehanizirano in polavtomatsko, sporazumevanje je urejeno z oddajniki, vse kretnice imajo drče, zaviranje z drče je avtomatsko, urejene so varnostne naprave, razsvetljava je odlična, praktično je delo na ranžirni postaji prešlo v mehanski proces, ki zahteva več umskega dela.

Ta razvoj je bil nujno potreben za današnje gospodarstvo naše socialistične Jugoslavije, saj je železnica njegova hrbenica.

Vse priznanje prizadevnosti in napredku vodstva in železničarjem postaje Zalog!

Toliko priznanja pa je treba dati tudi železničarjem pred vojno in med njo, saj so svoj boj za boljše življenje dokazovali tudi s štrajki, z Zalogoško cesto itd. Med vojno je bilo na železnici nešteto sabo-

taž, 25 % železničarjev je bilo v NOV, 30 % aktivistov in internirancev. Po osvoboditvi so železničarji bombardirani in razorano postajo s prostovoljnim delom in velikim moralnim ter fizičnim elanom v kratkem času zasilo usposobili za promet, popravili in zgradili porušeni železniški most in drugo.

Morala železničarjev je bila ob osvoboditvi zelo visoka. Zavedali so se, da je železnica nujno potrebna in edini izhod za normalno življenje po osvoboditvi.

Lahko rečemo, da imajo železničarji v Zalogu pred vojno, med njo in po njej za seboj veliko in bogato revolucionarno tradicijo in zaslužijo vse priznanje za njih uspehe in napredek.

Taka srečanja pa kažejo tudi human odnos do železničarjev-upokojencev in si jih še želimo.

Vodstvu postaje in vsem železničarjem Zaloga še mnogo nadaljnjih uspehov. ROMAN KLEŠNIK

Zbor občanov

V začetku oktobra je bil v avli OŠ Polje zbor občanov naše KS. Krajanje so obravnavali in potrdili akcijski program za uresničevanje samoupravnih družbenogospodarskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v Ljubljani; po temeljiti razpravi so podpisali samoupravni sporazum o združevanju sredstev za obnovo doma TVD Partizan v Polju (glej posebni prispevek!); pogovorili so se o problemih in težavah, ki jih imajo z vodovodom, s pomanjkljivo cestno razsvetljavo, s slabimi cestami in z avtobusnimi zvezami. Vse kaže, da hitre rešitve teh problemov še ni pričakovati.

Na zboru so krajanje izvedeli tudi o finančnih težavah glasbene šole in o prostorskih težavah oddelka v Polju. Za čimhitrejšo rešitev tega stanja je zbor sprejel več sklepov, ki jih bo posredoval občinski skupnosti za vzgojo in izobraževanje.

Na koncu pa so krajanje z zanimanjem prisluhnili poročilu o akciji NNNP.

Želeti bi bilo, da bi se v bodoče krajanje iz Polja številneje udeleževali svojih zborov, kajti le tako bodo lahko tudi hitreje reševali probleme svoje krajevne skupnosti.

P. S.: Sredi oktobra je o sklepih in stališčih s tega zbora občanov razpravljala skupščina KS in jih operacionalizirala. A.